

Број:03,03/11-05-1-301/15

Сарајево, 21.12.2015.

Izvještaj
o sastanku Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Centralноевропске
inicijative, održanom u Rimu (Italija)
2. novembra 2015.

U Rimu je 2. 11. 2015., u organizaciji italijanskog Senata, održan sastanak Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Centralноевропске inicijative o temi: „Saradnja između zemalja članica Centralноевропске inicijative u oblasti obrazovanja, uključujući i univerzitete, u okviru evropskih integracija“. Sastanku je prisustvovala Monika Tomić, predsjedavajuća Delegacije PSBiH u PDCEI-a, i sekretar Senaida Bešlić.

Na sastanku su učestvovali predstavnici delegacija nacionalnih parlamenata iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Italije, Mađarske, Slovenije i Ukrajine te zamjenik generalnog sekretara Centralноевропске inicijative Erik Csernovitz. Učesnici su istaknuli važnost kvalitetnog visokog obrazovanja, mobilnosti studenata i profesora kao i poboljšanja zaštite prava nacionalnih manjina kroz priznavanje njihovih jezičkih razlika i stečenih kvalifikacija. Naglašena je i potreba za poboljšanjem zajedničkog djelovanja zemalja članica CEI-a u oblasti razmjene, tj. mobilnosti studenta i profesora te ujedinjavanja i usavršavanja znanja.

Sastanak je otvorio predsjednik Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Centralноевропске inicijative senator Luis Alberto Orellana, istaknuvši važnost teme sastanka „Saradnja između zemalja članica Centralноевропске inicijative u oblasti obrazovanja, uključujući i univerzitete, u okviru evropskih integracija“. Govorio je o značaju programa ERASMUS, pri čemu je istaknuo kako upravo taj program uči mlade o specifičnostima te ih ujedno i poučava da znaju živjeti s razlikama. Orellana je također naglasio kako ne postoji jedinstvena Evropa te da postoje različite historijske perspektive i tumačenja.

Nakon uvodnog izlaganja učesnicima se obratila italijanska ministrica za obrazovanje, univerzitete i istraživanje senatorica Stefania Giannini, koja je govorila o povezanosti vladine i parlamentarne dimenzije Centralноевропске inicijative te naglasila važnost usklađivanja aktivnosti Centralноевропске inicijative s prioritetima Evropske unije. Istaknula je kako se u zadnje dvije godine građani svakodnevno suočavaju s velikim izazovima, rekavši kako sve zemlje zajedno moraju tražiti zajednička rješenja za poboljšanje uslova svakodnevnog života. Dodala je kako su ulaganja i mobilnost izuzetno važni za daljnji razvoj društava. Osvrnula se i na program ERASMUS, o kojem je rekla da je svojevrsna revolucija i ključ u oblasti istraživanja, te istaknula kako Centralноевропска inicijativa može dati snažan doprinos evropskom istraživačkom prostoru. Također je naglasila važnost Tršćanskog sistema (regionalna koncentracija međunarodnih i nacionalnih sjedišta) za Italiju.

Učesnicima se obratio i predsjednik Odbora za vanjske poslove i migracije italijanskog Senata senator Pier Ferdinando Casini. Casini je govorio o ozbiljnosti situacije s kojom se

Evropa trenutno suočava te rekao kako evropskim liderima pomalo nedostaje hrabrosti. Istaknuo je kako je upravo sada ključno donijeti teške odluke te provesti reforme u Evropi, rekavši kako će pitanje izbjeglica i migracija biti jedan od ključnih izazova za Evropu. Jasno je izrazio čvrstu podršku balkanskim zemljama na njihovom evropskom putu. Pojasnio je kako trenutno vlada kriza identiteta u Evropi te da je obrazovanje način da se ta kriza prevlada.

Govorio je i šef italijanske delegacije u Parlamentarnoj dimenziji Centralnoevropske inicijative senator Lodovica Sonogo, koji je zahvalio makedonskom predsjedavanju te najavio buduće predsjedavanje Bosne i Hercegovine u 2016. Pojasnio je kako su ova rotirajuća predsjedništva relevantna te da su aktivnosti bile širokog spektra. Istaknuo je kako Skupština Parlamentarne dimenzije Centralnoevropske inicijative može imati ključnu ulogu u podsticanju rasprava o osjetljivim pitanjima. Izrazio je podršku balkanskim zemljama za ulazak u Evropsku uniju te dodao kako bi italijanska delegacija voljela da naglasak rasprava na Skupštini bude na oblastima kao što su migracije i pitanja kulture te da bi fokus trebao biti na politici susjedstva.

Prisutnima se obratio i direktor Ljetne škole Centralnoevropske inicijative profesor Stefano Bianchini, koji je govorio o važnosti mobilnosti profesora i studenata. Istaknuo je kako je bitno da mlada generacija nauči živjeti zajedno s raznolikostima. Pojasnio je kako moderno društvo zavisi od visokog obrazovanja te da je pravo na obrazovanje jedna od komponenti u ostvarivanju ljudskih prava. Bianchini je također dodao da se zemlje članice CEI-a suočavaju s duboko podijeljenim društvom te da je obrazovanje put prema integraciji i uključivom društvu. Naglasio je i važnost ERASMUS programa te značaj zajedničkih i usklađenih vještina u svim oblastima.

U drugom dijelu sastanka predsjednica Odbora za političke i unutrašnje poslove Parlamentarne dimenzije Centralnoevropske inicijative Tamara Blažina govorila je o zaštiti manjina. Istaknula je kako se Centralnoevropska inicijativa tokom godina dosta bavila zaštitom manjina. Naglasila je kako se geografija i historija moraju uzeti u obzir kada su manjine u pitanju, naglasivši da etnički čiste teritorije više ne postoje. Govorila je o važnosti višejezičnosti za manjine te pojasnila da pravi problemi isplivavaju tek kada se standardi počnu primjenjivati u praksi. Naglasila je da je pravo na obrazovanje ključno u zaštiti nacionalnih manjina, ističući da PDCEI-a treba uspostaviti radnu grupu koja će se isključivo baviti zaštitom nacionalnih manjina i integracijama. Pojasnila je kako će se mnogi ljudi iz novog vala migranata naseliti na ovim područjima te istaknula kako se moraju razviti instrumenti na nivou CEI-a i na nivou EU-a. Predložila je razmjenu najboljih praksi svih zemlja članica CEI-a za integraciju migranata, naglasivši kako je upravo to od ključne važnosti za mir, pravdu i stabilnost.

Nakon izlaganja domaćina sastanka uslijedila je rasprava i izlaganja predstavnika delegacija nacionalnih parlamenata. Predsjednik Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Centralnoevropske inicijative senator Luis Alberto Orellana predložio je da za sastanke tri odbora u Skoplju svaka zemlja članica Centralnoevropske inicijative izradi izvještaj o jezičkim manjinama u svojoj zemlji kako bi se omogućila razmjena mišljenja i kvalitetna rasprava o toj temi. Šefica austrijske delegacije u PDCEI-a Susanne Kurz nadovezala se kako bi se na taj način podigla svijest o tom pitanju u pojedinim zemljama članicama CEI-a te ujedno i razmijenile najbolje prakse. Senator Lodovica Sonogo istaknuo je važnost debata o nacionalnim manjinama, a Tamara Blažina zaključno je rekla kako je poštivanje različitosti ključ prosperiteta modernih društava.

Zajednički stav svih učesnika je da je neophodno poslati jasne zaključke i preporuke sa sastanka kako bi bili uvršteni u tekst završne deklaracije koja će biti usvojena početkom decembra u Skoplju, tokom godišnjeg zasjedanja Skupštine PDCEI-a. Učesnici su istaknuli

važnost kvalitetnog visokog obrazovanja, mobilnosti studenata i profesora kao i poboljšanja zaštite prava nacionalnih manjina kroz priznavanje njihovih jezičkih razlika i stečenih kvalifikacija. Naglašena je bila i potreba za poboljšanjem zajedničkog djelovanja zemalja članica CEI-a u oblasti razmjene, tj. mobilnosti studenta i profesora te ujednačavanjem nivoa znanja i njegovog usavršavanja

Izvještaj napisala:

Senaida Bešlagić

sekretar Delegacije PSBiH u PDCEI-a

Izvještaj odobrila:

Monika Tomić

predsjedavajuća Delegacije PSBiH u PDCEI-a